

Gripivastase vaktsineerimisega hõlmatus tervishoiutöötajate seas

Liikmesriikidel tuleks tõsta gripivastase vaktsineerituse taset riskirühmadesse kuuluvate inimeste seas, kõlab Euroopa Ühenduse Nõukogu soovitus. Riskirühmade hulka liigitatakse vanemaealised, kroonilisi haigusi põdevad inimesed ning tööalaselt ohustatud isikud, kelle hulka kuuluvad kõik tervishoiutöötajad, kes lisaks suuremale võimalusele ise nakatuda, võivad ohtu seada ka oma patsiente.

Tervishoiutöötajate vaktsineerimise kohta ülevaate saamiseks viisime läbi sihtuuringu, mille käigus kogusime andmeid gripivastase vaktsineerimisega hõlmatus kohta tervishoiutöötajate seas.

Tabelid andmete kogumiseks saadeti välja Eesti Perekarstide Seltsi ja Haiglate Liidu kaudu.

Küsitlusperiood hõlmas ajavahemikku 22.03-05.04.2016

Andmeid edastati 21 394 tervishoiutöötaja kohta. (TAI 2014 a andmete järgi oli tervishoiutöötajate arv Eestis 22 270).

Esimese sihtrühma moodustasid kõik Eestis aktiivselt tegutsevad perearstikeskustesse kuuluvad tervishoiutöötajad. Vastused laekusid 88 protsendilt Eestis tegutsevatest perearstidelt/perearstikeskustelt ehk 1958 tervishoiutöötajate kohta. Vastamise protsent jäi tagasihoidlikumaks Tallinnas ja Harjumaal, kust laekus andmeid vastavalt 25% ja 35% perearstikeskustest.

Teise sihtrühma moodustasid aktiivravahaiglate tervishoiutöötajad, kokku 19 436. Tagasiside saime kõikidelt Eesti Haiglate Liitu kuuluvatelt haiglatelt.

Vaktsineerimisega hõlmatus tervishoiutöötajate seas

Gripivastase vaktsineerimisega hõlmatus kõikide tervishoiutöötajate seas oli 25,7% , neist haiglatöötajate seas 24,4 % ning perearstide keskuste töötajate seas 38,5 %.

Kõige kõrgem oli vaktsineerimisega hõlmatus arstide hulgas 43,4 %, madalam hooldajate ja õdede seas vastavalt 22,7 ja 21,8. (tabel 2)

Kõrgeim vaktsineerimisega hõlmatus arstide seas oli iseloomulik nii haiglatele kui ka esmatasandile.

Tabel 2 Vaktsineerimisega hõlmatus

	Kõik TTO	Haiglatöötajad	Perearsti praksis
Kokku	25,7	24,4	38,5
Arstid	43,4	42,3	48,9
Õed	22,7	20,7	36,9
Hooldajad	21,8	21,9	11,5
Muu personal	20,9	20,6	25,5

Haiglate tervishoiutöötajad

Vaktsineerimisega hõlmatus haiglate töötajate seas varieerub nullist kuni 45,2 protsendini.

Haiglaarstide seas oli keskmine hõlmatus 42,3, õdede seas 20,7 ja hooldajate seas 21,9 protsenti, kusjuures maksimaalne hõlmatus arstide seas oli 61, õdede seas 40,9 ning 38,8 protsenti hooldajate seas (TÜK).

Ambulatoorne tervishoid (perearstipraksised)

Vaktsineerimisega hõlmatus perearstipraksiste töötajate seas moodustab 38,5% varieerudes 81,8 kuni 19,7 protsendini.

Eesti keskmine hõlmatus perearstide hulgas oli 48,9%, pereõdede seas 36,9%, hooldajate seas 11,5%, kusjuures maksimaalne hõlmatus arstide seas oli 92%; õdede seas 85,4% (Lääne-Virumaal) ning 57% hooldajate/muude töötajate seas (Läänemaal).

Järeldused

Keskmine vaktsineerimisega hõlmatus on esmatasandi tervishoiutöötajate seas kõrgem kui haigla tervishoiutöötajate seas (vastavalt 38,5 ja 24,4%). Vaktsineerimisega hõlmatus on kõrgem arstide hulgas 43,4 võrreldes õdede ja hooldajate hõlmatusega (vastavalt 24, 1 ja 21,9). Arstide kõrgem vaktsineerimisega hõlmatus on iseloomulik nii haiglas töötavate arstide kui ka perearstide puhul.

Õdede ja hooldajate madalamat vaktsineerimisega hõlmatus, eriti haiglates (vastavalt 20,7% õed ja 21,9% hooldajad) võib lugeda murekohaks, kuna õed ja hooldajad puutuvad rohkem kokku patsientidega ning võivad nakkust patsientidele teadmatult ja tahtmatult edasi levitada.

USAs Californias tehtud uuring näitas, et gripihooajal haigestus grippi iga kolmas tervishoiutöötaja ning nendest kolm neljandikku ravis ja hoolitses patsientide eest haigena. Ühendkuningriigis Glasgow's tehtud uuring näitas, et pooled grippi haigestunud tervishoiutöötajatest ei pööranud tähelepanu sellele, et nad on nakatunud.

Tervishoiutöötajatest nakatuvad kõige sagedamini õed.

Grippi haigestunud/nakatanud töötajad võivad nakkust patsientidele teadmatult edasi levitada, kuna haiguse kulg võib olla sageli (kuni 30%) kerge või asümptomaatiline. Suurimas ohus on intensiivravi osakondade patsiendid.

Gripivastase vaktsineerimisega hõlmatus elanike hulgas

Gripi vastu on vaktsineeritud Eestis 1,1 protsenti elanikkonnast, sealhulgas 5499 tervishoiutöötajat. Vaktsineerimisega hõlmatus ilma tervishoiutöötajateta moodustab 0,7% elanikkonnast.

Vaktsineerimisega hõlmatus elanikkonna hulgas

	0-4	5-14	15-64	65+	Kogu elanikkond
Gripp	0,6%	0,7%	1,2%	1,4%	1,1%
Tervishoiu töötajad					5499
Ilma THO-ta					0,7%